

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ദ്വാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## ॥ ദ്വാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

വിഭീഷണസ്യ രാജ്യാഭിഷേകഃ ശ്രീരാമേണ ഹനുമദ്വാരാ സീതാം  
പ്രതി സന്ദേശസ്യ പ്രേഷണം

തേ രാവണവധം ദൃഷ്ട്വാ  
ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ |  
ജഗ്മുഃ സ്വൈഃ സ്വൈർവിമാനൈസ്തേ  
കഥയന്തഃ ശുഭാഃ കഥാഃ || 6.112.1 ||

രാവണസ്യ വധം ഘോരം  
രാഘവസ്യ പരാക്രമം |  
സുയുദ്ധം വാനരാണാം ച  
സുഗ്രീവസ്യ ച മന്ത്രിതം || 6.112.2 ||

അനുരാഗം ച വീര്യം ച  
മാരുതേർലക്ഷ്മണസ്യ ച |  
പതിവ്രതാത്വം സീതായാ  
ഹനുമതി പരാക്രമം || 6.112.3 ||

കഥയന്തോ മഹാഭാഗാ  
ജഗ്മുർഹൃഷ്ടാ യഥാഗതം |

രാഘവസ്തു രഥം ദിവ്യ -  
മിന്ദ്രദത്തം ശിഖിപ്രഭം || 6.112.4 ||

അനുജ്ഞാപ്യ മഹാബാഹു -  
രഥാതലിം പ്രത്യപൂജയത് |  
രാഘവേണാഭ്യനുജ്ഞാതോ  
മാതലിഃ ശക്രസാരഥിഃ || 6.112.5 ||

ദിവ്യം തം രഥമാസ്ഥായ  
ദിവമേവോത്പപാത ഹ |  
തസ്മിൻസ്തു ദിവമാരുഢേ  
സരഥേ രഥിനാം വരഃ || 6.112.6 ||

രാഘവഃ പരമപ്രീതഃ  
സുഗ്രീവം പരിഷ്വജേ |  
പരിഷ്വജ്യ ച സുഗ്രീവം  
ലക്ഷ്മണേനാഭിവാദിതഃ || 6.112.7 ||

പൂജ്യമാനോ ഹരിഗണൈ -  
രാജഗാമ ബലാലയം |  
അഥോവാച സ കാകുത്സ്ഥഃ  
സമീപപരിവർതിനം || 6.112.8 ||

സൗമിത്രിം സത്ത്വസമ്പന്നം  
ലക്ഷ്മണം ദീപ്തതേജസം |  
വിഭീഷണമിമം സൗമ്യ  
ലങ്കായാമഭിഷേചയ || 6.112.9 ||

അനുരക്തം ച ഭക്തം ച  
തഥാ പൂർവ്വാപകാരിണം |

ഏഷ മേ പരമഃ കാമോ  
യദിമം രാവണാനുജം || 6.112.10 ||

ലങ്കായാം സൗമ്യ പശ്യേയ -  
മഭിഷിക്തം വിഭീഷണം |  
ഏവമുക്തസ്തു സൗമിത്രി  
രാഘവേണ മഹാത്മനാ || 6.112.11 ||

തഥേത്യുക്ത്വാ സുസംഹൃഷ്ടഃ  
സൗവർണം ഘടമാദദേ |  
തം ഘടം വാനരേന്ദ്രാണാം  
ഹസ്തേ ദത്ത്വാ മനോജവാൻ || 6.112.12 ||

വ്യാദിദേശ മഹാസത്ത്വാൻ  
സമുദ്രസലിലം തദാ |  
അതിശീഘ്രം തതോ ഗത്വാ  
വാനരാസ്തേ മനോജവാഃ || 6.112.13 ||

ആഗതാസ്തു ജലം ഗൃഹ്യ  
സമുദ്രാദ് വാനരോത്തമാഃ |  
തതസ്ത്യേകം ഘടം ഗൃഹ്യ  
സംസ്ഥാപ്യ പരമാസനേ || 6.112.14 ||

ഘടേന തേന സൗമിത്രി -  
രഭ്യഷിഞ്ചദ് വിഭീഷണം |  
ലങ്കായാം രക്ഷസാം മധ്യേ  
രാജാനം രാമശാസനാത് || 6.112.15 ||

വിധിനാ മന്ത്രദൃഷ്ടേന  
സുഹൃദ്ഗണസമാവൃതം |

അഭ്യുഷിഞ്ചസ്തദാ സർവേ

രാക്ഷസാ വാനരാസ്തഥാ || 6.112.16 ||

പ്രഹർഷമതുലം ഗത്വാ

തുഷ്ടുവു രാമമേവ ഹി |

തസ്യാമാത്യാ ജഹൃഷിരേ

ഭക്താ യേ ചാസ്യ രാക്ഷസാഃ || 6.112.17 ||

ദൃഷ്ട്വാഭിഷിക്തം ലങ്കായാം

രാക്ഷസേന്ദ്രം വിഭീഷണം |

രാഘവഃ പരമാം പ്രീതിം

ജഗാമ സഹലക്ഷ്മണഃ || 6.112.18 ||

സ തദ് രാജ്യം മഹത് പ്രാപ്യ

രാമദത്തം വിഭീഷണം |

സാന്ത്വയിത്വാ പ്രകൃതയ -

സ്തതോ രാമമുപാഗമത് || 6.112.19 ||

ദധ്യക്ഷതാൻ മോദകാംശ്ച

ലാജാഃ സുമനസസ്തഥാ |

ആജഹ്രുരഥ സംഹൃഷ്ടാഃ

പൗരാസ്തസ്തൈ നിശാചരാഃ || 6.112.20 ||

സ താൻ ഗൃഹീത്വാ ദുർധർഷോ

രാഘവായ ന്യവേദയത് |

മംഗൽയം മംഗലം സർവം

ലക്ഷ്മണായ ച വീര്യവാൻ || 6.112.21 ||

കൃതകാർയം സമൃദ്ധാർഥം

ദൃഷ്ട്വാ രാമോ വിഭീഷണം |

പ്രതിജഗ്രാഹ തത് സർവം  
തസ്യൈവ പ്രതികാമ്യയാ || 6.112.22 ||

തതഃ ശൈലോപമം വീരം  
പ്രാഞ്ജലിം പ്രണതം സ്ഥിതം |  
ഉവാചേദം വചോ രാമോ  
ഹനുമാന്തം പ്ലവംഗമം || 6.112.23 ||

അനുജ്ഞാപ്യ മഹാരാജ -  
മിമം സൗമ്യ വിഭീഷണം |  
പ്രവിശ്യ നഗരീം ലങ്കാം  
കൗശലം ബ്രൂഹി മൈഥിലീം || 6.112.24 ||

വൈദേഹ്യേ മാം ച കുശലം  
സുഗ്രീവം ച സലക്ഷ്മണം |  
ആചക്ഷ്യ വദന്താം ശ്രേഷ്ഠ  
രാവണം ച ഹതം രണേ || 6.112.25 ||

പ്രിയമേതദിഹാഖ്യാഹി  
വൈദേഹ്യാസ്ത്വം ഹരീശ്വര |  
പ്രതിഗൃഹ്യ തു സന്ദേശ -  
മുപാവർത്തിതുമർഹസി || 6.112.26 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ  
യുദ്ധകാണ്ഡേ ദ്വാദശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||